



## Informare efecte temperaturi extreme și radiații ultraviolete

**Căldura extremă este definită ca o perioadă de căldură și umiditate ridicată, cu temperaturi peste 32.2°C timp de 2-3 zile<sup>1</sup>.**

**Căldura excesivă reprezintă un pericol pentru mediu și sănătate.** Stresul termic este cauza principală a deceselor cauzate de variațiile termice, acesta putând exacerba bolile cardiovasculare, diabetul, afecțiunile mintale, astmul și poate crește riscul de accidente și transmitere a unor boli infecțioase.

Vulnerabilitatea la căldură este determinată atât de factori fiziologici, cum ar fi vârsta (bătrânii, sugarii și copiii) și starea de sănătate (prezența afecțiunilor cronice), cât și de factori de expunere, cum ar fi ocupația (de exemplu: lucrul în aer liber sau în zone fără ventilație sau aer condiționat) și condițiile socio-economice (de exemplu: persoane fără adăpost, condiții de locuit inadecvate, fără posibilitate de a răci încăperile).<sup>2</sup>

Mortalitatea cauzată de căldură pentru persoanele cu vârsta peste 65 de ani a crescut cu aproximativ 85% între 2000–2004 și 2017–2021<sup>2</sup>. În Europa, în vara anului 2022, s-a înregistrat un număr de aproximativ 61 672 de decese cauzate de căldură<sup>3</sup>.

În același timp, expunerea prelungită la radiațiile ultraviolete (UV) poate produce leziuni ale pielii expuse (arsuri), iar pe termen lung, prin expunere cumulată, poate determina leziuni maligne cutanate.

## **RECOMANDĂRI PENTRU POPULAȚIE ÎN CAZ DE CANICULĂ**

### **Evitați căldura!**

- Evitați, pe cât posibil, expunerea prelungită și directă la soare în intervalul orar 11 – 18 și utilizați creme de protecție pe zonele corpului expuse razelor solare.
- Evitați activitățile de exterior care necesită un consum mare de energie (sport, grădinarit, construcții, etc) în perioadele cu temperaturi foarte mari. Eventual puteți desfășura aceste activități în perioadele din zi în care temperaturile sunt mai scăzute.
- Stați la umbră. Amintiți-vă că temperaturile percepute la soare pot fi cu 10-15 °C mai mari.
- Petreceți 2-3 ore din timpul zilei într-un loc răcoros.
- Rămâneți la curent cu avertismentele oficiale privind perioadele de caniculă.
- Păstrați legătura cu vecini, rude, cunoștințe care sunt în vârstă sau care au probleme de sănătate, interesându-vă de starea lor de sănătate.



## **Păstrați-vă locuința răcoroasă!**

- Păstrați ferestrele închise în perioada în care temperatura exterioară este superioară celei din locuință și acoperiți-le cu jaluzele sau obloane pentru a bloca lumina directă a soarelui.
- Deschideți ferestrele după lăsarea întunericului (când temperatura exterioară este mai mică decât temperatura interioară) pentru a vă răcori casa.
- Opriți funcționarea a cât mai multe dintre aparatele electro-casnice din locuință, dacă nu aveți nevoie de acestea.
- Utilizați ventilatoare electrice numai când temperaturile sunt sub 40 °C. La temperaturi peste 40 °C ventilatoarele vor încălzi corpul.
- Dacă utilizați aer condiționat, setați termostatul la 27 °C și porniți un ventilator electric - acest lucru va face ca în camera aerul să se simtă mai rece cu 4 °C. Astfel se poate face economisi până la 70% din factura de energie electrică pentru răcire.
- Amintiți-vă că poate fi mai răcoare în aer liber, la umbră.

## **Evitați supra-încălzirea corpului și deshidratarea!**

- Folosiți îmbrăcăminte ușoară, lejeră și amplă, din fibre naturale, pe cât posibil de culori deschise, purtați pălării de soare și ochelari de protecție solară atunci când faceți deplasări în exterior.
- Scădeți-vă temperatura corpului prin efectuarea de dușuri sau înbăiere cu apă răcoritoare.
- Udați-vă pielea folosind o cârpă umedă, spray sau îmbrăcăminte udă ușoară.
- Beți apă în mod regulat, fără a aștepta să apară senzația de sete pentru a vă hidrata adecvat (1 cană de apă pe oră și cel puțin 2-3 litri pe zi).
- Evitați expunerea directă la soare în orele de vârf, căutați umbră sau rămâneți în casă. Umbra poate reduce căldura cu mai mult de 10 °C.
- Protejați sugarii și copiii. Nu acoperiți niciodată un cărucior/cărucior pentru bebeluși cu țesătură uscată – acest lucru îl face mai fierbinte în interiorul căruciorului. În schimb, utilizați o cârpă umedă, subțire și reudați după cum este necesar pentru a scădea temperatura. Combinați cu un ventilator portabil pentru o răcire și mai mare.
- Evitați consumul de alcool (inclusiv bere sau vin) deoarece acestea favorizează deshidratarea și diminuează capacitatea de luptă a organismului împotriva căldurii.
- Evitați băuturile care au conținut ridicat de cofeină (cafea, ceai, cola, energizante) sau de zahăr (sucuri răcoritoare carbogazoase).
- Evitați alimentele fierbinți și pe cele greu digerabile.
- Creșteți consumul de legume și fructe proaspete cu un conținut ridicat de apă, precum castraveții și roșiile, pepenele galben, roșu, prunele.
- Nu lăsați niciodată copiii sau animale în vehicule parcate pentru o perioadă de timp, deoarece temperaturile pot deveni rapid periculos de ridicate.<sup>4</sup>



## **Protejați copiii!**

### **Măsuri de protecție a nou-născuților și a sugariilor cu vârsta sub 6 luni împotriva radiațiilor UV**

- Copiii cu vârsta sub 6 luni nu ar trebui expuși la lumina directă a soarelui.
- Utilizați îmbrăcăminte de protecție ușoară și lejeră, care acoperă brațele și picioarele copilului.
- Protejați întotdeauna capul, fața, urechile și gâtul copilului cu o pălărie cu boruri largi.
- Puteți utiliza ochelari de soare cu protecție UVA/UVB pentru bebeluși.
- Evitați plimbările în intervalul orar 11-18 și pentru plimbare alegeți zonele cu umbră.

### **Măsurile de protecție a sugariilor cu vârsta 6 -12 luni împotriva radiațiilor UV**

- Se aplică toate metodele de protecție descrise mai sus iar la această vârstă se pot folosi la bebeluși produsele de protecție solară cu destinație specială pentru pielea sugariilor.

### **Măsurile de protecție a copiilor mici împotriva radiațiilor UV**

- Protejarea de soare a copiilor mici necesită multă atenție și efort.
- Este important să educați atât copiii cât și persoanele care îi îngrijesc în ceea ce privește măsurile de protecție necesare.
- Se aplică toate metodele de protecție descrise mai sus referitoare la măsurile de protejare a corpului, ochilor și a capului, a intervalului orar dedicat plimbărilor și jocului în parc în zone cu umbră.

#### Referințe:

1. <https://www.ready.gov/heat>
2. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25252745/>
3. <https://www.lancetcountdown.org/data-platform/health-hazards-exposures-and-impacts/1-1-health-and-heat/1-1-5-heat-and-sentiment>
4. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-heat-and-health>